Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΦΗΜΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

ΤΟΥ RENÉ CIRILLI

"ΕΙΝΕ ΜΑΚΡΥΑ ΤΟ ΤΙΠΠΕΡΑΙΡΥ"

Ὁ ἀνταγωνισμὸς Ἰρλανδῶν καὶ Ἄγγλων. Ἡ ἀμοιβαῖες τους σάτυρες. Ὁ Ἰρλανδὸς κληρωτὸς Πάδδυ καὶ ἡ μνηστή του. Πῶς ξεκίνησε ὁ Πάδδυ πεζὸς γιὰ τὸ Τιππεραίρυ. Τὸ ξυπνητῆρι κι' ὁ πετεινός. Ὁ καπετάνιος κι' ὁ καμαρότος, κτλ.

ΟΛΟΙ θὰ ἔχετε ἀκούσει τὸ δημοφιλέστατο ἀγγλικὸ τραγοῦδι «Ἴτ ἶζ ὲ λόνγκ γουαίη τοὺ Τιππεραίρυ, ἴτ ἶζ ὲ λόνγκ γουαίη τοὺ γκόου» (εἶνε μακρυὰ τὸ Τιππεραίρυ, εἶνε ἀρκετὰ μακρυὰ γιὰ νὰ πάη κανένας), τὸ ὁποῖο μαθαίνουν πρῶτο-πρῶτο ἀπ' ὅλα τὰ τραγούδια οἱ «Τζώνηδες», οἱ συμπαθέστατοι δηλαδὴ Ἄγγλοι κληρωτοί, μόλις φορέσουν τὸ χακὶ στὸν στρατῶνα...

Εἶνε ἕνα ὡραῖο ἐμβατήριο, τὸ ὁποῖο βοηθεῖ πολὺ στὸν βηματισμὸ ὅταν τὸ τραγουδοῦν ὅλοι μαζὶ οἱ στρατιῶτες.

Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ἔχει μιὰ πολὺ νόστιμη ἱστορία, ἡ ὁποία βασίζεται στὸν πεισματάρικο καὶ γεμᾶτον χιοῦμορ—στὴν ἀρχὴ—ἀνταγωνισμὸ Ἄγγλων καὶ Ἰρλανδῶν, ὁ ὁποῖος κατέληξε ἀργότερα καὶ σὲ αἱματηρὲς ἀκόμη συγκρούσεις μεταξύ τους, ἐξ αἰτίας τοῦ φλογεροῦ ζητήματος τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας...

Ἂς ἀφήσουμε ὅμως τὰ πολιτικὰ γιὰ τοὺς πολιτικούς, κι' ἂς ἔρθουμε στὴ χιουμοριστικὴ ἄποψη τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἡ ὁποία καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει τώρα :

Ἀπὸ τότε, λοιπόν, ποὺ ἄρχισε ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Ἰρλανδῶν οἱ πρῶτοι δὲν ἔκαναν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ δημιουργοῦν κάθε μέρα διάφορες κοροϊδευτικὲς ἱστορίες εἰς βάρος τῶν τελευταίων...

Ἡ ἱστορίες αὐτὲς εὕρισκαν πρόθυμη φιλοξενία στὶς στῆλες ὅλων —καὶ τῶν σοβαρωτέρων ἀκόμη—ἀγγλικῶν ἐφημερίδων, κι' ἔτσι γινόντουσαν ἀμέσως πασίγνωστες σὲ ὅλες τὶς γωνιὲς τῆς ἀπέραντης βρεττανικῆς αὐτοκρατορίας.

Μὰ κ' οἱ Ἰρλανδοὶ δὲν καθόνπουσαν μὲ σταυρωμένα χέρια. Ἀνταπέδιδαν στοὺς Ἄγγλους τὰ ἴσια, σκαρώνοντας κι' αὐτοὶ κοροϊδευτικὲς ἱστορίες εἰς βάρος τους.

Πρῶτο φροῦτο τῆς εὐθυμογραφικῆς αὐτῆς πάλης τῶν δυὸ ἀδελφῶν λαῶν, ἦταν τὸ «Τιππεραίρυ» !...

Τὸ σκάρωσαν οἱ Ἄγγλοι εἰς βάρος τῶν Ἰρλανδῶν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἱστορία του :

Ὁ Ἰρλανδὸς κληρωτὸς Πάδδυ, ἔφτασε μιὰ μέρα στὸ Λονδῖνο, ὅπου τὸν τοποθέτησαν σὲ κάποια στρατιωτικὴ ὑπηρεσία. Γρήγορα ὅμως οἱ προϊστάμενοί του, ποὺ τὸν χρησιμοποιοῦσαν γιὰ γραφέα, βλέποντας ὅτι ἦταν χονδροκέφαλος—ὅπως ὅλοι οἱ Ἰρλανδοί !—τοῦδωσαν τὴ σκοῦπα στὸ χέρι καὶ τὸν ὑποβίβασαν σὲ καθαριστὴ τῶν γραφείων...

...Στενοχωρημένος ὁ καϊμένος ὁ Πάδδυ γιὰ τὸν ἀνάπτοδο αὐτὸν προβιβασμό του (!), γράφει ἕνα ραβασάκι στὴ Μόλλυ, τὴ γλυκειὰ μνηστή του, ἡ ὁποία βρίσκεται στὸ χωριό τους, τὸ «ἄμορφο Τιππεραίρυ» (ἕνα μικρὸ χωριουδάκι τῆς κομητείας Μίνστερ, στὴν Ἰρλανδία)...

...Στὸ ραβασάκι του αὐτὸ τῆς ἐξομολογεῖται, ὅτι τὴν θυμᾶται πάντα, κι' ὅταν...κοιμᾶται ἀκόμα ! Τὴν παρακαλεῖ, μάλιστα, νὰ τὸν εἰδοποιήση τηλεγραφικῶς, ἂν τυχὸν...δὲν λάβει τὴν ἐπιστολήν του ! Καὶ τῆς ζητάει συγγνώμην γιὰ τὶς πολλὲς ἀνορθογραφίες του, ἡ ὁποῖες ἔγιναν μόνο καὶ μόνο, γιατὶ ἡ πέννα του ἦταν λιγάκι...σκουριασμένη !...

...Ἡ Μόλλυ, συγκινημένη βαθειὰ ἀπὸ τὰ αἰσθήματα τοῦ φίλου της, τοῦ ἀπαντάει ἀμέσως ταχυδρομικῶς, καὶ τοῦ συνιστᾶ νὰ πάρη τὸ πρῶτο τραῖνο καὶ τὰ ταχύτερα μέσα συγκοινωνίας ποὺ ὑπάρχουν, καὶ νὰ φτάση γρήγορα στὸ χωριό, γιατὶ οἱ δικοί της θὰ τὴν πάντρευαν μὲ κάποιον ἄλλον, ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς...μέρες !...

...Τότε ὁ ἀγαθώτατος Πάδδυ, κεραυνόπληκτος ἀπ' τὴν ἀπαισία αὐτὴ εἴδησι, παίρνει ἀμέσως τὰ ταχύτερα μέσα συγκοινωνίας, ποὺ τοῦ ἐπέτρεπε ἡ τσέπη του—τὰ πόδια του, δηλαδὴ—καὶ ξεκινάει ποδαρόδρομο (!!) γιὰ τὸ Τιππεραίρυ...

...Ὅταν ἔφτασε κεῖ, μοιρολογῶντας διαρκῶς στὸ δρόμο «Εἶνε ἀρκετὰ μακρυὰ τὸ Τιππεραίρυ κλπ...» σὲ ἀξιοθρήνητη κατάστασι, κι' ἐπειτα ἀπὸ πεζοπορία ἑνὸς μηνὸς καὶ περισσότερο, ἡ Μόλλυ του ἦταν πειὰ παντρεμένη μὲ τὸν εὐτυχισμένον ἀντεραστή του !!!»...

Αὐτὴ εἶνε ἡ περίφημη ἱστορία ποὺ σκάρωσαν οἱ Ἄγγλοι εἰς βάρος τῶν Ἰρλανδῶν. Ἡ ἱστορία, λοιπόν, αὐτὴ ριζοβόλησε τόσο βαθειὰ στὴν ψυχὴ καὶ τῶν δυὸ λαῶν, ὥστε κατάντησε στὸ τέλος ἕνα δημοφιλέστατο τραγοῦδι, τὸ ὁποῖο τραγουδοῦσαν, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ Παγκοσμίου πολέμου, ὅλα τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα, ποὺ κλείναν στὰ συντάγματά τους, ἀδελφωμένους πειά, Ἰρλανδοὺς κι' Ἄγγλους...

* * *

Ὡστόσο οἱ Ἰρλανδοὶ δὲν ἄφησαν ἀπλήρωτους τοὺς Ἄγγλους. Ἐπενόησαν εἰς βάρος τους διάφορα σαρκαστικὰ ἀνέκδοτα, θέλοντας ἔτσι νὰ τοὺς ἐκδικηθοῦν γιὰ τὸ χιουμοριστικώτατο «Τιππεραίρυ».

Τὰ γνωστότερα ἀνέκδοτα τῶν Ἰρλανδῶν κατὰ τῶν Ἄγγλων (καὶ Σκώτων μαζύ), εἶνε τὰ ἑξῆς :

Μιὰ μέρα παρουσιάστηκε ὁ Ἄγγλος τροφοδότης στὸν Ἰρλανδὸ κυβερνήτη ἑνὸς ἐμπορικοῦ πλοίου καὶ τὸν ρώτησε ξεκαταπίνοντας μὲ ἀμηχανία :

—Μποροῦμε, κύριε πλοίαρχε, νὰ ποῦμε γιὰ ἕνα πρᾶγμα, ὅτι τώχουμε χάσει, ὅταν ξέρουμε ποῦ βρίσκεται ;...

—Ὄχι, βέβαια, ἀποκρίθηκε ὁ πλοίαρχος μὲ πεποίθησι.

Κι' ὁ Ἄγγλος τροφοδότης, βγάζοντας στεναγμὸ ἀνακουφίσεως, εἶπε :

—Δόξα σοι, ὁ Θεός... Τότε δὲν ἔχασα τὴν τσαγέρα μὲ τὸ ἀσημένιο σερβίτσιο της, γιατὶ ξέρω ποῦ βρίσκονται...

—Καὶ ποῦ βρίσκονται, λοιπόν ;... ρώτησε ὁ πλοίαρχος, μὲ κάποια ἀόριστη ἀνησυχία.

Τότε ὁ τροφοδότης, τοῦ ἀποκρίθηκε :

—Στὸν πάτο τῆς θάλασσας, τὴν ὥρα ποὺ βγαίναμε ἀπ' τὸ λιμάνι!..

Γιὰ ἕναν ἄλλον Ἄγγλο, πάλι, διηγοῦνται, ὅτι θέλοντας νὰ ξυπνάη πρωΐ γιὰ τὴ δουλειά του, ἀγόρασε ἕναν κόκκορα, τὸν ὁποῖο κι' ἔκλεινε ἀπὸ βραδὺς στὴν πλαϊνὴ μὲ τὸ δωμάτιό του σοφίτα...

Ἐπικρατοῦσε ὅμως, ἐκεῖ μέσα, τόσο βαθὺ σκοτάδι, μέρα καὶ νύχτα, ὥστε ὁ δυστυχισμένος κόκκορας ἔχασε κυριολεκτικῶς τὸν μπούσουλα, κι' ἔμενε βουβὸς ὁλόκληρο τὸ εἰκοσιτετράωρο...

Ὁ Ἄγγλος, ὅμως, νομίζοντας πὼς ὁ κόκκορας ἦταν ἀκόμη ἀσυνήθιστος νὰ ξυπνάη τὴ χαραυγὴ καὶ νὰ λαλῆ, τοῦ ἀγόρασε ἕνα...ξυπνητῆρι, γιὰ νὰ τὸν συνεθίση σιγὰ-σιγὰ στὰ καθήκοντά του !...

Γιὰ ἕναν τρίτο Ἄγγλο, ἐπίσης διηγοῦνται, ὅτι, φιλοξενούμενος κάποτε σ' ἕνα Ἰρλανδὸ ἀγράκτημα, εἶδε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του ἐκεῖ σκαντζόχοιρο. Ἄρχισε, λοιπόν, νὰ τὸν περιεργάζεται μὲ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον...

Βλέποντας ὅμως, ἐντωμεταξύ, τὴν ἀπόλυτη ἀκινησία του, τὸν νόμισε στὰ τελευταῖα γιὰ...μαξιλαράκι μὲ καρφίτσες, καὶ τὸν συμμάζεψε προσεχτικὰ στὸ μαντῆλι του, γιὰ νὰ τὸν πάη δῶρο στὴ μνηστή του !...

Ὅλ' αὐτά, βέβαια, εἶνε ὑπερβολὲς καὶ δείχνουν μόνον τὴν ἀντίθετη ἰδιοσυγκρασία τῶν δυὸ αὐτῶν γεμάτων ἀπὸ ζωὴ λαῶν, οἱ ὁποῖοι βρίσκονται ἡνωμένοι κάτω ἀπὸ ἑνιαῖο στέμμα...

Δυστυχῶς, ὅμως, ἀπὸ καιρὸ ἔπαψαν πειὰ ν' ἀλλάζουν μεταξύ τους ἀθῶα ἀστεῖα καὶ γλυκανάλατα πειράγματα. Ἡ ἀντίθεσί τους πῆρε τελευταῖα ὀξύτατο πολιτικὸ χαρακτῆρα, ἔφτασε δὲ σὲ τόσο πολὺ δυσάρεστο σημεῖο, ὥστε νὰ δημιουργηθῆ μιὰ ζωηροτάτη αὐτονομιστικὴ κίνησι στὴν Ἰρλανδία...

Ἡ τρομοκρατικὲς ὀργανώσεις τῶν Ἰρλανδῶν «Σὶν—Φάϊνερς» ἄρχισαν ἔντονη τὴ δράσι τους, κινήματα ἐξερράγησαν, συγκλονιστικὲς ταραχὲς ἄνοιξαν χάσμα ἀγεφύρωτο ἀνάμεσα στοὺς δυὸ λαούς, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν, ὥς τώρα, εἶνε ὅτι χύθηκε αἷμα πολύ, παραπολὺ μάλιστα, κι' ἀπ' τὶς δυὸ παρατάξεις, κι' ὅτι μοιραῖα βαίνομε σὲ χωρισμὸ τῆς Ἰρλανδίας ἀπ' τὴν λοιπὴ βρεττανικὴ αὐτοκρατορία, καὶ σὲ ἀναγνώρισι καταναγκαστικὴ τῆς αὐτονομίας της ἀπ' τοὺς Ἄγγλους...

μυαλό.

—Πῆτε μου, δὲν ἔγραψα ὄμορφα βιβλία ; ρωτοῦσε.

Κάποτε, πάλιν, βλέποντας τὸ πρόσωπο τῆς ἀδελφῆς του πλημμυρισμένο ἀπὸ τὰ δάκρυα, τῆς εἶπε :

—Ἐλισσάβετ, γιατὶ κλαῖς ; Δὲν εἴμαστε εὐτυχισμένοι ;

Καὶ ὅταν τοῦδειχναν τὸ πορτραῖτο τοῦ Βάγνερ, ἔλεγε :

—Αὐτὸν τὸν ἀγάπησα πολύ...

Δέκα χρόνια ἔζησε ὁ φιλόσοφος δίχως σκέψι καὶ συνείδησι. Εἶχε γίνει πολὺ ὡραῖος. Τὸ πρόσωπό του εἶχε λεπτύνει, καὶ τὰ χέρια του ἦσαν θαυμάσια, παρ' ὅλη τὴν ἀδυναμία τους. Τὸν ἔντυναν μ' ἕνα κάτασπρο χιτῶνα, σὰν ἄμφιο ἱερατικό. Οἱ φίλοι του τὸν ἐπεσκέπτοντο συχνά. Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1900, τὸν ἐπεσκέφθηκε ἡ βαρώνη Στέρνμπεργκ, μὲ τὴν ὁποίαν 24 χρόνια πρὶν εἶχε κάνει ὁ Νίτσε τὸ πρῶτο του ταξεῖδι στὴν Ἰταλία. Τὴν ἀναγνώρισε, ἄραγε ; Κανεὶς δὲν ξέρει. Κάφφωσε ἀπάνω της τὰ μεγάλα γλυκὰ μάτια του, ποὺ ἦσαν σὰν νάβλεπαν πολὺ μακρυά, τώρα ποὺ δὲ φοροῦσε πειὰ γυαλιά, καὶ χαμογέλασε.

Ὁ Πέτερ Γκάστ ποὺ παρευρισκόταν ἐπίσης ἐκεῖ, ἔπαιξε πιάνο καὶ ὁ Νίτσε ἐπὶ ὥρα πολλή, χτυποῦσε τὸ ἕνα του χέρι πάνω στὸ ἄλλο. Μὰ κομμιὰ λέξι, κομμιὰ σκέψι δὲν βγῆκε ἀπὸ τὴν κατασκότεινη ψυχή του.

Στὶς 20 Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἐκείνου χρόνου, τοῦ ἐκδηλώθηκε μιὰ πνευματικὴ συμφόρησις. Καὶ στὶς 24 μιὰ ἀπαπληξία τὸν ξάπλωσε στὸ κρεββάτι του, ἐνῶ μιὰ δυνατὴ καταιγίδα ξεσποῦσε στὴν πόλι. Μὰ μόνο τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι, ξεψύχησε ὁ Νίτσε, μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ μεγάλες διάνοιες καὶ ἀπὸ τὶς πιὸ θερμὲς καρδιές, ποὺ γέννησε ὁ νεώτερος κόσμος...